

УНИВЕРСИТЕТ ЗА НАЦИОНАЛНО И СВЕТОВНО СТОПАНСТВО

СТАНОВИЩЕ

От: Професор д-р Иво Великов Великов;

Университет по библиотекознание и информационни технологии;

Област на висшето образование: 9. „Сигурност и отбрана”

Професионално направление: 9.1. „Национална сигурност”

Относно: дисертационен труд за присъждане на образователна и научна степен **„доктор“** в професионално направление 3.8. Икономика, по научна специалност „Икономика и управление“ (Икономика на отбраната и сигурността) в УНСС.

Основание за представяне на рецензията: участие в състава на научното жури по защита на дисертационния труд съгласно Заповед № 1498 / 22.05.2025 г. на Заместник- ректор по научноизследователска дейност на УНСС

Автор на дисертационния труд: ***Тодор Христов Гунчев***

Тема на дисертационния труд: ***ОРГАНИЗАЦИЯ НА ОРГАНИТЕ НА ДЪРЖАВНА И МЕСТНА ВЛАСТ ПРИ КРИЗИ ОТ НЕВОЕНЕН ХАРАКТЕР***

Научен ръководител: Проф. д-р Димитър Димитров

София, 2025 г.

1. Информация за дисертанта

Дисертантът се е обучавал по докторска програма към катедра „Национална и регионална сигурност“ /факултет „Икономика на инфраструктурата“ на УНСС по научна специалност „Икономика и управление“ (отбрана и сигурност), професионално направление 3.8. Икономика, съгласно Заповед на Ректора на УНСС 1549/10.07.2020 г.. Обучението е осъществено в свободна форма през периода 2020 – 2023 г.(със зап. № 1730/04.07.2023 г. е отчислен с право на защита).

Не познавам персонално докторанта Тодор Гунчев. Нямам друга информация, освен от CV-то, за неговия жизнен и професионален път. Впечатленията ми са за експерт и специалист на високо ниво в проблемната област на дисертационния труд. Предпоставка за успешна защита очевидно е цялата служебна дейност и практическия опит на докторанта – той реално е многократно зает като длъжност с проблемите, които развива в научния труд.

2. Обща характеристика на представения дисертационен труд

Дисертацията е с обем 225 страници. В целия си обем съдържа: списък на съкращенията, списък с фигури, списък с таблици, увод, три глави, заключение, списък с 58 източника литература. Източниците са малко на фона на огромния интерес през последните десетилетия след края на Студената война към кризите от невоенен характер. Сред тях обаче откриваме и източници от български автори – експерти в тази област, което заслужава адмирации.

Обемът и конструкцията на съдържанието напълно съответстват на изискванията за подобен труд.

Темата е безспорно актуална. Всякакви документи (стратегии, концепции, доктрини и др.) и организации в областта на сигурността (както глобални, така и регионални и национални), разглеждат заплахата от кризи с невоенен характер като основна за съвременното общество и наравно с тероризма заемат основното внимание на държави и общества. Кризите от невоенен характер са вече перманентни и на практика няма ограничения за тяхното проявление – от отделен изолиран случай – напр. двама болни африканци от незвестна болест на входа на нашата страна, до масова психоза от Ковид-19, изтичане на лични данни от НАП на всички реално работещи в страната, или транспортна стачка, която да блокира икономическия живот на страната. Традиционно подходът е държавните структури да са фокусирани и да прилагат модели за управление на риска, разработени за предходния век и базирани на концепция на стабилни икономически отношения и изолирани кризи.

Всяко ново знание и опит в тази чувствителна сфера са безспорно интересни и навременни. Поради което намирам темата за изключително полезна и важна в професионален и научен аспект.

В уводната част са представени основните елементи на дисертационното изследване: формулирани са научният проблем и неговата актуалност, дефинирани са обектът и предметът на изследването, , очертани са целите и задачите, както и хипотезите и използваните научноизследователски методи (обръщам внимание всеки път – говорим за хипотеза – научен конструкт, който се доказва с научни методи, не за теза – тезата е просто мнение на експерт). Разгледани са обхватът, времевата рамка и ограниченията на изследването. С други думи, докторантът е получил достатъчно добра подготовка от катедрата и научния си ръководител, за да познава изискванията при създаване на

подобен труд. Формално няма причина вече да не признаем за напълно адекватни структурата и основната идея на автора.

3. Оценка на получените научни и научно-приложни резултати

Първа глава „Кризис от невоенен характер - класификация и нормативна рамка“ разглежда теоретичният и исторически аспект (достатъчно лаконично, за да не е просто натрупване на информация) на кризите от невоенен характер. Абсолютно достойнство на автора е аналитичният подход, вкл. при историческите данни и класификацията, като представя както теоретични данни, така и примери за кризи, но също и данни за ситуацията в нашата страна. Т.е. теоретичната част не е откъсната или изолирана от действителното състояние на средата, като имплементира успешно настоящия опит и практика. Същият подход се забелязва и при представянето на актуалните нормативни актове – тяхното реализиране се доказва с конкретни събития и реални стъпки, като напр. тренировки за оповестяване на населението. Правилно, макар и накратко, е представена сложната структура на една интегрирана Националната система за ранно предупреждение и оповестяване като система от системи, както и очевидно ключовата роля на ГДПБЗН – МВР. Главата завършва с логични и точни изводи. Достойнство на автора е теоретичната част да представя и важни приложни примери в подкрепа на своите тези, т.е. главата не е само и просто теоретична част на дисертационния труд.

Втора глава „Теоретичен модел на координация между органите на държавна и местна власт при кризи от невоенен характер“ допълва и развива в аналитичен аспект първата, като отново имаме необходимата подкрепа с конкретни данни от практиката. Така тази глава също не е чисто аналитична част на дисертационния труд. Според нас достатъчно

подробно и логично са представени дейностите на държавни и общински органи при пожари и наводнения, направен е успешен сравнителен анализ на различни системи за оповестяване. Като човек, роден в близост до р. Дунав, и жител на гр. Плевен, смятам за подходящи и анализите на бедствия при Лом и Луковит. Успешно са обяснени и доказани междинните звена, въвеждането на автоматизация и интелигентни системи.

Глава Трета „Методика за усъвършенстване на координацията и защитата при кризи от невоенен характер – приложимост, оценка и верифициране“ е очевидно с най-сериозен принос на докторанта и наистина с приложен характер. Като привърженик на понятийната чистота в професионалната сфера, не мога да не адмирарам желанието на автора да бъдат използвани унифицирани понятия, т.е. професионалистите в тази сфера да използват стандартна, понятна за всички, актуална терминология, за да говорят наистина на един език. Също правилно е предлагането на повече от един модел за развитие на политиките за противодействие на кризи от невоенен характер.

Резултатите от проведеното ЕСИ могат да бъдат приети за достоверни, предвид 112 респонденти, но и в значителна степен тревожни, т.като показват ниско доверие и оценка за настоящото положение на системата.

Една по-сериозна забележка към заключението – би могло да се представи изпълнението на задачите от увода в съответните части на разработката, как са изпълнени и какви резултати са получени. Също така – да се даде отговор на въпроса за не/изпълнението или частичното изпълнение на хипотезата (при него – тезата) на изследването.

В цялост обаче, дисертационният труд изпълнява своите цели, като се вижда в текста съвсем достъпно и лесно изпълнението на научноизследователските задачи.

Докторантът показва сериозни способности и капацитет за провеждане на подобни научни изследвания. Доказва този извод с подходяща като обхват тема, добре изяснени цел и задачи, една правилна и популярна методология за изпълнение на задачите.

4. Оценка на научните и научно-приложни приноси

Приносите на докторанта в този труд са безспорни. Те наистина могат да бъдат квалифицирани като научно-теоретични и научно-приложни. Приемам заявените от докторанта приноси, с едно изключение – приносът за проведено ЕСИ, което по своята роля и значение подкрепя приносната част на дисертацията, но само по себе си не е принос. И без него обаче приносите са достатъчно

Приносите на г-н Гунчев могат да бъдат характеризирани като обобщения на известни данни, изведени нови елементи на средата за сигурност (т.е. новости при закономерности), в следствие на анализ на заплахата, на актуалната среда и на нормативни и приложни данни и факти от практиката.

5. Оценка на публикациите по дисертацията

Представени от докторанта са достатъчните 3 бр. публикации, създадени през последните 2 месеца. Всичките са лични авторски. Приемам публикациите за напълно свързани с дисертационния труд на г-н Гунчев, и са успешно интегрирани в част от него. Публикациите са налични и проверени.

6. Оценка на автореферата

Авторефератът с обем от 50 стр. представя обхватно, автентично и подробно дисертационния труд. Не липсва информация за отделните елементи, изисквани по нашите стандарти.

Приемам автореферата за напълно съответен на дисертационния труд и достоверен.

7. Критични бележки, препоръки и въпроси

Към дисертационния труд могат да бъдат отправени някои критични бележки. Вече бяха споменати някои такива, свързани с литературата, обема и съдържанието на заключението и един от приносите. При всички случаи обаче забележките са повече препоръки, отколкото критика или посочване на погрешни или неверни факти, анализи и изводи. Други такива:

- Тезата да бъде хипотеза – от научна гледна точка е по-правилно;

- Съвсем бегло е засегнат проблемът с нормативната празнота по отношение на доброволчеството у нас – проекти съществуват от повече от 20 години, но Закон за доброволчеството няма;

- Добрият анализ и високата степен на приложност, вкл. в първа и втора глава заслужават повече изводи, препоръки и прогнози в края на дисертационния труд.

8. Заключение

Дисертационният труд на тема „ОРГАНИЗАЦИЯ НА ОРГАНИТЕ НА ДЪРЖАВНА И МЕСТНА ВЛАСТ ПРИ КРИЗИ ОТ НЕВОЕНЕН ХАРАКТЕР“, представен за придобиване на образователната и научна степен „доктор“ по научната специалност „Икономика и управление“ (Икономика на отбраната и сигурността), с автор Тодор Гунчев, представлява завършен научен труд по конкретен научен проблем, и отговаря на изискванията на Закона за развитието на академичния

състав в Република България и Правилника за неговото прилагане.

Изразявам своята положителна оценка и предлагам на уважаемото научно жури на кандидата Тодор Христов Гунчев да бъде присъдена ОНС „доктор“.

28.05.2025 г., София

Подпис:

(проф. д-р И.Великов)

UNIVERSITY OF NATIONAL AND WORLD ECONOMY
(UNWE)

POSITION

By: Professor Dr. Ivo Velikov Velikov;
University of Library Science and Information Technologies;
Field of higher education: 9. "Security and Defense"
Professional field: 9.1. "National Security"

Regarding: dissertation for awarding the educational and scientific degree "Doctor" in the professional field 3.8. Economics, in the scientific specialty "Economics and Management" (Economics of Defense and Security) at the UNWE.

Reason for submitting the review: participation in the scientific jury for the defense of the dissertation according to Order No. 1498 / 22.05.2025. of the Vice-Rector for Research of the UNWE

Author of the dissertation: Todor Hristov Gunchev

Topic of the dissertation: ORGANIZATION OF STATE AND LOCAL GOVERNMENT BODIES IN NON-MILITARY CRISIS

Scientific supervisor: Prof. Dr. Dimitar Dimitrov

Sofia, 2025

1. Information about the dissertation candidate

The dissertation candidate studied under the doctoral program at the Department of National and Regional Security / Faculty of Infrastructure Economics of the UNWE in the scientific specialty "Economics and Management" (Defense and Security), professional field

3.8. Economics, according to the Order of the Rector of the UNWE 1549/10.07.2020. The training was carried out in a free form during the period 2020 - 2023 (with order No. 1730/04.07.2023 he was dismissed with the right to defend).

I do not personally know the doctoral student Todor Gunchev. I have no other information, except from the CV, about his life and professional path. My impressions are of an expert and a high-level specialist in the problem area of the dissertation work. A prerequisite for a successful defense is obviously the entire official activity and practical experience of the doctoral student - he is actually repeatedly occupied as a position with the problems he develops in scientific work.

2. General characteristics of the presented dissertation work

The dissertation has a volume of 225 pages. In its entire volume it contains: a list of abbreviations, a list of figures, a list of tables, an introduction, three chapters, a conclusion, a list of 58 sources of literature. The sources are few against the background of the enormous interest in the last decades after the end of the Cold War in crises of a non-military nature. Among them, however, we also find sources from Bulgarian authors - experts in this field, which deserves admiration.

The volume and structure of the content fully comply with the requirements for such a work.

The topic is undoubtedly topical. All kinds of documents (strategies, concepts, doctrines, etc.) and organizations in the field of security (both global, regional and national), consider the threat of crises of a non-military nature as fundamental for modern society and, along with terrorism, occupy the main attention of states and societies. Crises of a non-military nature are now permanent and there are practically no limits to their manifestation – from a single isolated case – e.g. two Africans sick with an unknown disease at the entrance to our country, to a mass psychosis from Covid-19, a leak of personal data from the National Revenue Agency of all those actually working in the country, or a transport strike that would block the economic life of the country. Traditionally, the approach is for state structures to be focused and to apply risk management models developed for the previous century and based on the concept of stable economic relations and isolated crises.

Any new knowledge and experience in this sensitive area are undoubtedly interesting and timely. Therefore, I find the topic extremely useful and important in a professional and scientific aspect.

The introductory part presents the main elements of the dissertation research: the scientific problem and its relevance are formulated, the object and subject of the research are defined, the goals and objectives are outlined, as well as the hypotheses and the scientific research methods used (I pay attention every time - we are talking about a hypothesis - a scientific construct that is proven by scientific methods, not a thesis - a thesis is simply an expert opinion). The scope, time frame and limitations of the research are considered. In

other words, the doctoral student has received sufficiently good preparation from the department and his/her scientific supervisor to know the requirements for creating such a work. Formally, there is no reason not to recognize the structure and main idea of the author as completely adequate.

3. Evaluation of the obtained scientific and scientific-applied results

The first chapter "Crises of a non-military nature - classification and regulatory framework" examines the theoretical and historical aspect (laconic enough so as not to be a simple accumulation of information) of crises of a non-military nature. The author's absolute merit is the analytical approach, including historical data and classification, by presenting both theoretical data and examples of crises, but also data on the situation in our country. That is, the theoretical part is not detached or isolated from the actual state of the environment, by successfully implementing current experience and practice. The same approach is also noticeable in the presentation of current regulatory acts - their implementation is proven by specific events and real steps, such as training for informing the population. The complex structure of an integrated National Early Warning and Notification System as a system of systems is correctly, albeit briefly, presented, as well as the obviously key role of the GDPBZN - Ministry of Internal Affairs. The chapter ends with logical and precise conclusions. The author's merit is that the theoretical part also presents important applied examples in support of his theses, that is, the chapter is not only and simply a theoretical part of the dissertation work.

Chapter Two "A Theoretical Model of Coordination between State and Local Authorities in Non-Military Crises" complements and develops the first in an analytical aspect, and again we have the necessary support with specific data from practice. Thus, this chapter is also not a purely analytical part of the dissertation work. In our opinion, the activities of state and municipal authorities in fires and floods are presented in sufficient detail and logically, and a successful comparative analysis of different notification systems has been made. As a person born near the Danube River and a resident of the city of Pleven, I also consider the analyses of disasters at Lom and Lukovit to be appropriate. The intermediate links, the introduction of automation and intelligent systems have been successfully explained and proven.

Chapter Three "Methodology for Improving Coordination and Protection in Non-Military Crises - Applicability, Evaluation and Verification" is obviously the most serious contribution of the doctoral student and is truly of an applied nature. As a supporter of conceptual purity in the professional sphere, I cannot help but admire the author's desire to use unified concepts, i.e. for professionals in this field to use standard, understandable to everyone, up-to-date terminology in order to truly speak the same language. Also it is correct to propose more than one model for the development of policies to counter crises of a non-violent nature.

The results of the conducted ESI can be accepted as reliable, given 112 respondents, but also significantly worrying, as they show low trust and assessment of the current state of the system.

A more serious remark to the conclusion - the implementation of the tasks from the introduction could be presented in the relevant parts of the development, how they were implemented and what results were obtained. Also - to give an answer to the question of the non-implementation or partial implementation of the hypothesis (here - the thesis) of the study.

Overall, however, the dissertation work fulfills its goals, as the text shows quite accessible and easy implementation of the research tasks.

The doctoral student shows serious abilities and capacity for conducting such scientific research. He proves this conclusion with a topic suitable in scope, well-defined goals and tasks, a correct and popular methodology for implementing the tasks.

4. Evaluation of scientific and applied scientific contributions

The contributions of the doctoral student in this work are indisputable. They can indeed be qualified as scientific-theoretical and scientific-applied. I accept the contributions declared by the doctoral student, with one exception - the contribution to the conducted ESI, which in its role and importance supports the contributed part of the dissertation, but is not a contribution in itself. However, the contributions are sufficient even without it

Mr. Gunchev's contributions can be characterized as summaries of known data, deduced new elements of the security environment (i.e. novelties in regularities), as a result of an analysis of the threat, the current environment and normative and applied data and facts from practice.

5. Evaluation of the publications on the dissertation

The doctoral student has submitted 3 sufficient publications, created in the last 2 months. All of them are personal authors. I accept the publications as fully related to Mr. Gunchev's dissertation work, and have been successfully integrated into part of it. The publications are available and verified.

6. Evaluation of the abstract

The abstract with a volume of 50 pages presents the dissertation work comprehensively, authentically and in detail. There is no lack of information about the individual elements required by our standards.

I accept the abstract as fully consistent with the dissertation work and reliable.

7. Critical remarks, recommendations and questions

Some critical remarks can be made to the dissertation work. Some have already been mentioned, related to the literature, the volume and content of the conclusion and one of the

contributions. In any case, however, the remarks are more recommendations than criticism or pointing out erroneous or incorrect facts, analyses and conclusions. Other such:

- The thesis should be a hypothesis - from a scientific point of view, it is more correct;

- The problem of the normative void regarding volunteering in our country is very briefly touched upon - projects have existed for more than 20 years, but there is no Volunteering Law;

- The good analysis and the high degree of applicability, including in the first and second chapters, deserve more conclusions, recommendations and forecasts at the end of the dissertation.

8. Conclusion

The dissertation on the topic "ORGANIZATION OF STATE AND LOCAL GOVERNMENT BODIES IN NON-MILITARY CRISES", submitted for the acquisition of the educational and scientific degree "doctor" in the scientific specialty "Economics and Management" (Economics of Defense and Security), with author Todor Gunchev, represents a completed scientific work on a specific scientific problem, and meets the requirements of the Act on the Development of Academic Staff in the Republic of Bulgaria and the Regulations for its implementation.

I express my positive assessment and propose to the esteemed scientific jury that the candidate Todor Hristtov Gunchev be awarded the ONS "Doctor".

28.05.2025, Sofia

Signature:

(Prof. Dr. I. Velikov)